

Werkers in het groen

De groenopzichter

Dick A. Jonkers

Vroeger heetten ze kantonniers, door het woordenboek omschreven als wegwerkers, arbeiders belast met het dagelijks onderhoud van een grote weg. De naam stamt nog uit de tijd van Napoleon toen men voor onderhoud een bepaald gebied, een zogenaamd kanton kreeg toegewezen. Nu zijn de werkzaamheden verdeeld en heten zij opzichters. Een ervan, Gerard de Blok, heeft het groen onder zijn hoede.

Is er een opleiding voor dit beroep?

Het beroep kantonnier bestaat niet meer en wij hebben allemaal cursussen moeten volgen, de een voor het groen, de ander voor het verkeer en beheer en weer een ander voor het milieu. Ik ben voor het groen.

Bij wie bent u in dienst?

Bij het ministerie van Verkeer en Waterstaat. Rijkswaterstaat is daar een onderdeel van. Je hebt de 'natte' en de 'droge' waterstaat en onder de droge vallen alle rijkswegen.

Waaruit bestaan uw werkzaamheden?

Het meeste werk wordt uitbesteed aan een aannemer, die volgens de voorgeschreven bestekken moet werken. Bijvoorbeeld hoe vaak en wanneer hij moet maaien. Ik kijk of dat volgens het bestek en de milieunormen wordt uitgevoerd en maak daar rapporten van. Verder probeer ik bij te houden wat er aan planten en dieren langs de weg voorkomt. Het onderhoud doen wij zelf niet meer. Vroeger hebben wij ook zelf heggen staan knippen, schoffelen en vegen.

Werkt u overdag of ook 's avonds?

Toen ik nog kantonnier was heb ik in de vroege dienst gezeten, in de late dienst en ook in de nachtdienst. Nu werk ik hoofdzakelijk overdag, alleen als de aannemer 's nachts moet werken ben ik er ook bij. De meeste werkzaamheden zoals het maaien en hagen knippen worden in de nacht gedaan. Ik kijk of alles goed gaat en kan dan weer naar huis.

Waarom juist dat nachtwerk?

Je moet wel. Kijk maar naar de A1 vanaf de Witte Bergen tot Bussum. Het is te druk geworden; de vluchtstroken zijn te smal, er

FOTO: DICK A. JONKERS

Gerard de Blok

zijn maar twee rijbanen en je kunt er maar een afsluiten. Soms heb je ze allebei nodig. Veiligheid staat voorop. Overdag kan dat gewoon niet meer en zelfs 's avonds zijn er bij werkzaamheden nog files.

Is het werk op en langs de weg gevaarlijk?

Als het werk er na vijf uur aan het eind van de middag erop zit, ben ik blij als ik weer heelhuids thuiskom. Al sta je half in de berm, er hoeft maar een onoplettende chauffeur te zijn en daar ga je. Men houdt zich niet aan de snelheid, raakt gewoon aan de veelheid aan borden en afzettingen en negeert die nogal eens.

Heeft u een vast werkgebied?

Ik zit in het rayon Naarden. Mijn werkgebied ligt vanaf de Witte Bergen tot halverwege Amstelveen. Daaronder vallen rijksweg 1, van de rijksweg 6 een stukje, de rijksweg 9 waaronder de Gaasperdammerweg en een deel van rijksweg 2.

Wat zijn de groene elementen in uw werk?

Het groenbestek en daar vallen alle werkzaamheden onder die met groen te maken hebben, zoals maaien, sloten schonen, afval prikken, onkruid verwijderen. Er moet goed gelet worden op de beesten die in langs of in de omgeving van de wegen leven. Bijvoorbeeld of er geen gaten in de wildschermen zitten, en het voorkomen van botulisme 's zomers door dode dieren uit het water te verwijderen. Bij Holendrecht zitten meeuwenkolonies midden tussen het knooppunt.

Vindt u wel eens gewonde of dode dieren?

Dat gebeurt nogal eens. Voor gewonde dieren bellen we de dieren-ambulance. Daar hebben we een afspraak mee. Dode dieren worden naar de destructie afgevoerd.

Welke dieren worden verkeersslachtoffer?

Van alles, van zwanen tot honden. Het meest vogels, vooral meeuwen, zoals bij Holendrecht. Veel fazanten, ook in het Gooi, waar we ze regelmatig tegenkomen.

Ook uilen en roofvogels?

Die vinden we zelden.

Worden die gegevens vastgelegd?

Er zijn speciale formulieren voor. We houden bij welke soorten we vinden, wanneer en waar dat precies is, tot op de hectometerpaal nauwkeurig.

Waarom zo'n precieze plaatsbepaling?

Veel dieren op dezelfde plekken duiden op een vaste oversteekplaats of speciale omstandigheden. Daar valt met maatregelen mogelijk wat aan te doen.

Wat is het meest boeiende in uw werk?

Het groen, de natuur. Ik ben iemand die van de natuur houdt, die is boeiend. De beschermde planten bijvoorbeeld. Er wordt eenmaal per jaar vanaf de vluchstrook in een 1.30 meter brede strook gemaaid. Voordat er gemaaid gaat worden, stuur ik meestal twee mensen vooruit met lint en piketpalen. Die laat ik alle bermen afzoeken. Als ze wat vinden, wordt zo'n plek afgezet en weten de maaiers dat ze daar omheen moeten. In de broedtijd moet je natuurlijk helemaal uitkijken, want het gras is dan hoog.

FOTO: DICK A. JONKERS

Planteninventarisatie

Komen er bijzondere planten voor in uw gebieden?

Wat veel voorkomt zijn orchideeën. Daar laat ik hele stukken voor afzetten. Verder zwanebloemen in de sloten.

Het gebruik van strooizout heeft geleid tot de verschijning van zoutminnende planten in de bermen. Weet uw welke soorten er hier in het Gooi langs de wegen groeien?

Niet uit het hoofd, dat moet ik even nakijken. De overzichten geven groeiplaatsen van strandmelde, Deens lepelblad, herts-hoornweegbree en dichtbloemig kweldergras aan.

Waar dienen de kleine lampjes bovenin de lichtmasten voor?

Dat is vanwege de beesten. Als de wegverlichting de hele nacht brandt, kunnen zij daar last van hebben. Door de wegverlichting uit te zetten wordt dat voorkomen. De kleine lampjes zijn dan oriëntatieverlichting voor de automobilist. Op de A27 is daar een proef mee gedaan. In ons rayon wordt de wegverlichting nog niet uitgeschakeld.